

Työpaja, Kielitieteen päivät 2025

FiCLA (Suomen kognitiivisen kielentutkimuksen yhdistys)

Riku Erkkilä, Atte Huhtala, Eveliina Mäntylä, Tapani Möttönen, Katriina Rantala, Maija Surakka

Kognitiivinen kielentutkimus osana vastuullista ja vaikuttavaa kielentutkimuksen kenttää

Rahoitushakemusta valmisteleva tutkija tasapainoilee monien kysymysten ja vaatimusten keskellä. Haussa menestyminen on mahdollista, jos työ hankkeessa on tekijäänsä motivoivaa, tieteellisesti korkeatasoista sekä yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja vastuullista (ks. esim. Suomen Akatemia 2024). Tieteen vaikuttavuudella tarkoitetaan tutkimuksen myötävaikutuksia erilaisiin yhteiskunnan ilmiöihin ja kehityskulkuihin. Vastuullisuuteen kuuluvia osa-alueita ovat tutkimusetiikka, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, tieteen avoimuus, kestävä kehitys ja tutkimuksen vastuullinen arviointi.

Kielitieteen eri suuntauksiin kuuluvissa tutkimuksissa yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja vastuullisuutta voidaan perustella eri tavoin. Tämän työpajan tarkoituksena on pohtia kognitiivisen kielentutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja vastuullisuutta sekä sitä, miten tutkijat tuovat niitä ilmi. Työpajassa pohditaan kielen perustutkimuksen itseisarvoista asemaa ja kysytään siihen liittyviä kysymyksiä: Tuleeko perustutkimuksen rahoitushakemuksissa esitettyä liian suoraviivaisia tai keinotekoisia yhteyksiä ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin seikkoihin vain, koska rahoittajien odotetaan haluavan nopeasti näkyviä tuloksia? Kärsivätkö tutkimussuunnitelman uskottavuus ja tutkimuksen vastuullisuus tästä? Miten toisaalta hakija voi vakuuttaa rahoittajat siitä, että tutkimuksen tulokset vaikuttavat yhteiskuntaan pitemmällä aikavälillä? Työpajatyöskentelyn tavoitteena on hahmotella näkemyksiä siitä, onko kognitiivinen kielentutkimus yhteiskunnallisesti vaikuttavaa vai tulisiko sen, paremman vaikuttavuuden nimissä, ehkä tähytä kohti soveltavampaa tutkimusotetta.

Työpajaesitelmä voi käsitellä esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

Miten kognitiiviseen kielentutkimukseen asemoituvat kielentutkijat

- löytävät tutkimustehtävänsä
- integroituvat lähialoihin innovatiivisten ja menetelmiltään vaikuttavien ja vastuullisten asetelmien rakentamiseksi
- perustelevat tutkimuksen tarvetta itselleen/rahoittajille?

Esitelmä voi myös jonkin muun avauksen kautta johdattaa osallistujat työpajan tematiikkaan soveltuviin keskusteluihin. Aihetta voi lähestyä esimerkiksi esittelemällä omaa tutkimusta ja pohtimalla kysymyksiä sen näkökulmasta.

Lähde:

Suomen Akatemia 2024 = Tutkimuksen vaikuttavuus -verkkosivu Suomen Akatemian Tutkimusrahoitus-sivustolla. <https://www.aka.fi/tutkimusrahoitus/hae-rahoitusta/nain-haet-rahoitusta/ohjehakemisto/vastuullinen-tiede/> (12.12.2024).